NORAKSTS

Lieta Nr. C12185213

S p r i e d u m s

Latvijas Republikas vārdā

Daugavpils tiesa:

tiesnese R. Paipale

ar sekretāri N. Sigņejevu,

tulci G. Jurlovu

2014. gada 9. aprīlī izskatīja atklātā tiesas sēdē 18. novembra ielā 37, Daugavpilī, civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par nekustamā īpašuma dalītas lietošanas kārtības noteikšanu,

k o n s t a t ē j a:

2013. gada 1. augustā /pers. A/ vērsās tiesā ar prasību pret /pers. B/ par kopīpašumā esošā nekustamā īpašuma dalītas lietošanas kārtības noteikšanu. Prasītājs norādīja, ka viņam pieder 1/3 domājamā daļa, bet atbildētājam – 2/3 domājamās daļas no nekustama īpašuma /adrese A/, kas sastāv no zemes gabala 568 kvadrātmetru platībā, divām mājām un trim saimniecības būvēm. Prasītāja priekštece iegādājās nekustamā īpašuma 1/3 domājamo daļu, pamatojoties uz 1963. gada 25. janvāra līgumu, kura 5.punktā ir teikts, ka pircēja lietošanā nonāk dzīvoklis Nr. 1, kas sastāv no divām istabām ar dzīvojamo platību 9,20 kvadrātmetri un 12,40 kvadrātmetri, no virtuves (13,50 kvadrātmetri), kā arī no šķūņa 1/3 daļas. Faktiski viņa (prasītāja) lietošanā bija dzīvoklis Nr. 1 dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/, kas sastāv no divām istabām ar dzīvojamo platību 11,40 un 10,10 kvadrātmetri, un virtuves 11,50 kvadrātmetru platībā, kā arī šķūnis, tualete un zemes 1/3 daļa, bet pārējā nekustamā īpašuma daļa atradās atbildētāja lietošanā. Atbildētājs, izmantojot to, ka prasītājs ir invalīds, pārņēma savā lietošanā virtuvi 11,50 kvadrātmetru platībā un aizliedz prasītājam to lietot. Dzīvojamā māja ar kadastra apzīmējumu /numurs/ sastāv no 5 telpām ar kopējo platību 43,8 kvadrātmetri, bet dzīvojamā māja ar kadastra apzīmējumu /numurs/ sastāv no 4 telpām ar kopējo platību 55,8 kvadrātmetri, tādēļ to kopējā plātība ir 99,6 kvadrātmetri. Līdz ar to prasītājs uzskata, ka viņa lietošanā jābūt 1/3 domājamai daļai no kopējās māju platības – 33,2 kvadrātmetri -, kas atbilst telpu platībām dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/: telpa ar literu 1 (11,40 kvadrātmetru platībā), telpa ar literu 3 (10,10 kvadrātmetru platībā) un telpa ar literu 4 (11,50 kvadrātmetru platībā), kas agrāk arī bija viņa lietošanā. Prasītājs pamatoja prasību ar Civillikuma 1070., 1072., 1073.pantiem un lūdza noteikt nekustamā īpašuma /adrese A/, lietošanas kārtību sekojoši: prasītāja lietošanā noteikt dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/ telpas: ar literu 1 - 11,40 kvadrātmetru platībā, ar literu 3 -10,10 kvadrātmetru platībā, ar literu 4 11,50 kvadrātmetru platībā. Atbildētāja/pers. B/ lietošanā noteikt dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/ telpu ar literu 2 – 22,80 kvadrātmetru platībā; visas telpas dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/, šķūni ar kadastra apzīmējumu /numurs/.

Kopējā lietošanā atstāt zemesgabalu ar kadastra apzīmējumu /numurs/, šķūni ar kadastra apzīmējumu /numurs/, tualeti ar kadastra apzīmējumu /numurs/.

Savukārt, 2013. gada 23. septembrī atbildētājs /pers. B/ iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumus sakarā ar tiesā celto prasību, norādot, ka prasītāja prasība nepamatota, jo ar Daugavpils pilsētas 2.iecirkņa tautas tiesas 1955. gada 19. augusta spriedumu bija noteikta nekustamā īpašuma /adrese A/, lietošanas kārtība starp trim uz to brīdi bijušajiem nekustamā īpašuma lietotājiem – /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/. No šī sprieduma secināms, ka visi trīs namīpašuma lietotāji saņēma savā lietojumā apmēram vienādā platībā dzīvojamās telpas, bet strīdus virtuve tika atstāta /pers. D/ un /pers. E/ koplietošanā, šķūnis sadalīts vienādās daļās – katram pa 1/3 domājamai daļai. Pašlaik /pers.D/ daļu lieto prasītājs, bet /pers. E/ un /pers. F/ daļas pieder atbildētājam un līdz šim brīdim strīdus virtuve atradās prasītāja un atbildētāja koplietošanā un neviens neliedza prasītājam to lietot. Pirms prasītājs ieguva savā īpašuma nekustamā īpašuma 1/3 domājamo daļu, tā vairākas reizes tika atsavināta un līgumos un testamentos bija norādīts, ka tika pārdota nekustamā īpašuma domājamā daļa, jo tika ņemts vērā, ka virtuve atradās koplietošanā, bet vienīgi 1963. gada 25. janvāra līgumā, kuru pievienoja prasītājs, runājot par pārdotā īpašuma sastāvu, bija norādīta strīdus virtuve. Lūdza prasītāja prasību par virtuves 11,5

kvadrātmetru platībā piešķiršanu vienīgi prasītāja lietošanā noraidīt un noteikt, ka tā ir prasītāja un atbildētāja koplietošanā.

Tiesas sēdē prasītāja pilnvarotā persona /pers. N/ prasību pēc tajā izklāstītajiem apstākļiem uzturēja. Tiesai paskaidroja, ka prasītājam pieder 1/3 domājamā daļa nekustamā īpašuma /adrese A/, bet atbildētājam – 2/3 domājamās daļas. Nekustamais īpašums sastāv no zemes gabala, divām mājām ar kopējo platību 99,6 kvadrātmetri un saimniecības ēkām. Viena māja atrodas tikai atbildētāja īpašumā un lietošanā, bet mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/ prasītāja lietošanā atrodas divas istabas 11,40 un 10,10 kvadrātmetru platībā, bet atbildētāja lietošanā – istaba ar platību 22,80 kvadrātmetri. Starp pusēm nav strīda par šo dzīvojamo telpu lietošanu, bet pastāv strīds par telpas – virtuves 11,50 kvadrātmetru platībā – lietošanu. Faktiski, ņemot vērā domājamo daļu sadalīšanu, prasītāja lietošanā jābūt platībai 33,20 kvadrātmetri, taču prasītāja lietošanā atrodas tikai divas istabas 11,40 un 10,10 kvadrātmetru platībā, jo prasītājam tika liegta iespēja lietot visu virtuvi un viņš no tās lieto tikai nelielu daļu, jo pārējo daļu aizņēma atbildētājs. Prasītājs, ņemot vērā, ka šajā mājā atrodas arī atbildētājam piederošā telpa, kurā var tikt tikai caur virtuvi, piedāvāja atbildētājam nojaukt virtuvē esošo krāsni, lai būtu vairāk vietas, bet atbildētājs tam nepiekrita, tādēļ prasītājs bija spiests vērsties tiesā ar prasību. Lūdza prasību apmierināt un noteikt lietošanas kārtību pēc prasītāja prasībā norādītā varianta.

Atbildētājs/pers. B/ prasību neatzina. Tiesai paskaidroja, ka strīdus telpa – virtuve 11,50 kvadrātmetru platībā – visu laiku atradās lietotāju koplietošanā un prasītājam tas bija labi zināms. Kamēr bija dzīva viņa (atbildētāja) māte virtuves lietošanas kārtība bija tāda pati kā pašlaik, un prasītājs strīdu necēla. Kā prasītāja, tā arī atbildētāja virtuves mēbeles aizņem aptuveni 2,5 metrus. Virtuvē ir krāsns, kuru prasītājs gribēja nojaukt, bet atbildētājs tam nepiekrita, jo laiki mainās, gāze un elektrība kļūst dārgāka, bet krāsns apkure un ēdiena gatavošana sanāk daudz lētāka, kas nāk par labu arī prasītājam. Uzskata, ka nav pamata mainīt vēsturiski noteikto lietošanas kārtību - virtuve vienmēr atradās tikai koplietošanā -, jo tas ir vislabākais variants abām pusēm. Strīds par citu dzīvojamo telpu, zemes un saimniecīas ēku lietošanu starp pusēm nepastāv. Lūdza atstāt virtuvi koplietošanā un prasītāja prasību noraidīt.

Tiesa, uzklausījusi prasītāja pārstāvja un atbildētāja paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi iesniegtos pierādījumus, uzskata, ka prasība apmierināma daļēji.

Starp pusēm nav strīda un ar Zemesgrāmatu apliecību pierādīts, ka nekustamais īpašums /adrese A/, kadastra Nr. /numurs A/, sastāv no zemes gabala ar kadastra apzīmējumu /numurs/kvadrātmetru platībā, un uz zemes gabala atrodas: divas dzīvojamās mājas (kadastra apzīmējums /numurs B/; 002) un trīs palīgēkas (kadastra apzīmējums /numurs C/; 004; 006). Nekustamā īpašuma 2/3 domājamo daļu īpašnieks ir /pers. B/, bet 1/3 domājamās daļas īpašnieks ir /pers. A/.

Civillikuma 1070.pants nosaka, ka kopējās lietas dalīta lietošana pielaižama tikai tad, kad šo lietu var dalīt, bet arī šajā gadījumā lietošana samērojama ar atsevišķo daļu lielumu, bet šā likuma 1074.pants paredz, ka nevienu kopīpašnieku nevar piespiest palikt kopīpašumā, ja vien tā nodibināšanas noteikumi nerunā tam pretim; turpretim katrs kopīpašnieks var katrā laikā prasīt dalīšanu.

No tiesas sēdē pušu sniegtajiem paskaidrojumiem tiesa konstatē, ka starp pusēm nav strīda par lietošanas kārtības noteikšanu pēc prasītāja piedāvātā varianta, izņemot lietošanas kārtību telpai ar literu 4 - virtuvei - 11,50 kvadrātmetru platībā, kas atrodas dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/.

Tiesas sēdē prasītāja pilnvarotā persona piekrita, ka vēsturiski strīdus telpa atradās iepriekšējo lietotāju un kopīpašnieku koplietošanā. Šo faktu apliecina arī atbildētāja iesniegtais Daugavpils pilsētas 2.iecirkņa tautas tiesas 1955. gada 19. augusta spriedums lietā par mantas sadali.

Novērtējot pušu paskaidrojumus un iesniegtos plānus, tiesa konstatē, ka atbildētājam, lai tiktu telpā ar literu 2, 22,80 kvadrātmetru platībā, dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/ jāiet caur strīdus telpu, kā arī prasītājs atzina, ka citas ieejas telpā ar literu 2 nav. Vienlaikus, prasītājs neapstrīdēja, ka iepriekš virtuves daļu, kuru pašlaik izmanto atbildētājs, izmantoja atbildētāja māte un strīdus telpa tiek izmantota kā virtuve nevis kādam citam mērķim.

Tiesa uzskata, ka nepastāv strīds, ka puses visu nekustamo īpašumu izmanto dzīvošanai, kā arī nepastāv strīds, ka telpu ar literu 4 gan prasītājs, gan atbildētājs izmanto atbilstoši šīs telpas izmantošanas mērķim un saimnieciskajai nozīmei – izmanto tieši kā virtuvi – tur ir izvietotas pušu virtuves mēbeles un tehnika, puses to izmanto ēdienu pagatavošanai.

Tādējādi tiesa uzskata, ka, liedzot atbildētājam izmantot telpu ar literu 4 – virtuvi – atbildētājam tiks liegta iespēja izmantot lietošanai funkcionāli nepieciešamo telpu, jo citas telpas, kuru atbildētājs varētu izmantot kā virtuvi, dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/ nav un nav iespējas to ierīkot.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2011. gada tiesu prakses apkopojumā “Kopīpašums” (18., 34.lappuse) atzīts, ka “atbilstoši Civillikuma 1070.panta jēgai un mērķim, nekustama īpašuma dalīta lietošana nosakāma, maksimāli samērojot lietošanā nododamo telpu kvadratūru, raksturu un saimniecisko nozīmi, taču tas nenozīmē pilnā mērā proporcionālu īpašnieku domājamām daļām noteiktu kvadrātmetru sadali. Pie dzīvojamās mājas esošās funkcionāli nepieciešamās palīgtelpas nododamas kopīpašnieku kopīgā lietošanā pat tad, ja to matemātiskā proporcija precīzi neatbilst atsevišķu kopīpašnieku domājamo daļu proporcijai kopējā īpašumā.” “Ēkas (dzīvojamās mājas) lietošanai funkcionāli nepieciešamās palīgtelpas nododamas kopīgā lietošanā pirmām kārtām pēc to saimnieciskās nozīmes.”

Līdz ar to prasītāja pilnvarotās personas argumentus, ka nekustamais īpašums jāsadala, ņemot vērā tikai kopīpašnieku domājamo daļu lielumu, nevar uzskatīt par pamatotiem un likuma mērķiem atbilstošiem.

Šādu iemeslu dēļ tiesa uzskata, ka nepieciešams prasību apmierināt daļā: noteikt nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra Nr. /numurs A/, lietošanas kārtību sekojoši: /pers. A/ lietošanā noteikt dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/ telpas: ar literu 1 - 11,40 kvadrātmetru platībā, ar literu 3 -10,10 kvadrātmetru platībā, bet /pers. B/ lietošanā noteikt dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu/numurs/telpu ar literu 2 – 22,80 kvadrātmetru platībā; visas telpas dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/, šķūni ar kadastra apzīmējumu /numurs/, kā arī pušu kopējā lietošanā nepieciešams atstāt: zemesgabalu ar kadastra apzīmējumu /numurs/, šķūni ar kadastra apzīmējumu /numurs/, tualeti ar kadastra apzīmējumu /numurs/.

Savukārt, prasību daļā par telpas ar literu 4 (virtuves) 11,50 kvadrātmetru platībā dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/ nodošanu prasītāja lietošanā noraidīt un telpu ar literu 4 (virtuvi) 11,50 kvadrātmetru platībā dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/ atstāt /pers. A/ un /pers. B/ koplietošanā.

Ņemot vērā Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu un šā likuma 42.pantu, tiesa nepiedzen no atbildētāja par labu prasītājam tā samaksātos tiesas izdevumus, kā arī nepiedzen no pusēm tiesas izdevumus par labu valstij.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 189. – 195., 40. – 42., 204.[1]pantiem, tiesa

n o s p r i e d a:

/pers. A/ prasību apmierināt daļēji.

Noteikt nekustamā īpašuma /adrese A/, reģistrēts Daugavpils pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs D/, kadastra Nr. /numurs A/, lietošanas kārtību sekojoši:

/pers. A/, personas kods /personas kods/, lietošanā noteikt dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/ telpas: ar literu 1 - 11,40 kvadrātmetru platībā, ar literu 3 -10,10 kvadrātmetru platībā.

/pers. B/, personas kods /personas kods/, lietošanā noteikt dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/ telpu ar literu 2 – 22,80 kvadrātmetru platībā; visas telpas dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/, šķūni ar kadastra apzīmējumu /numurs/.

Kopējā lietošanā atstāt dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu /numurs/ telpu ar literu 4 (virtuvi) 11,50 kvadrātmetru platībā, zemesgabalu ar kadastra apzīmējumu /numurs/, šķūni ar kadastra apzīmējumu /numurs/, tualeti ar kadastra apzīmējumu /numurs/.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2014. gada 23. aprīļa - Latgales apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību Daugavpils tiesā.

Tiesnese (paraksts) R. Paipale

NORAKSTS PAREIZS

Daugavpilī, 23.04.2014.

Daugavpils tiesas tiesnese R. Paipale